

'Share a Coke with Paul'

by San Pablo

©Copyright 2011 Eerste druk

The American Book Center Amsterdam

2^e Druk: 'Published' with Bol.com

Created by Blanca P.R. 2006-2008

Additional Photography Cover by S.Radhe

Primer Traducción: Google Translate App.

Voorwoord

Het is pas vijf uur 's morgens in Suriname als ik wakker word van het gesjilp van de gadotjo¹ en kan nu ieder ogenblik mijn vader wakker worden. Enkele minuten daarop gaat de deur van mijn ouders zachtjes open en weet nu zeker dat ik zo op moet. De radio gaat aan en nog net hoorbaar speelt het bazuinkoor² muziek en weet nu zeker dat mijn vader al op is. Het is een doordeweekse dag en we moeten vroeg op om naar school te gaan. Vroeg opstaan was niet mijn sterkste eigenschap en mijn moeder vond mij altijd maar een luie jongen. "Paul opstaan, iedereen is al gebed!" klonk het vanuit de gang.

Mijn naam is Paul Blanca, ik ben een jongen van gemengde Surinaamse origine. Mijn vader van Indiaans arowakse afkomst en mijn moeder een hindoestaanse afkomst, allebei uit arme gezinnen, zoals zij ons vaak vertelden. Mijn ouders waren vanaf het begin altijd in het Surinaams onderwijs en later ook in Holland. Suriname is een multicultureel land en is onderverdeeld in 10 districten met de hoofdstad Paramaribo. Op 8 oktober 1977 schonk mijn moeder mij het leven in het St. Vincentiusziekenhuis gevestigd in de binnenstad van Paramaribo. Wij waren die familie dat elke zondag trouw naar de kerk ging. Thuis spraken wij de Nederlandse taal en het sranang tongo³ mocht niet, want dat

1. gadotjo: godsvogeltje 2. bazuinkoor: afro surinaams orkest 3. sranang tongo: surinaamse voertaal

was ongepast en het was maar straattaal. Mijn eerste schooljaren genoot ik in het Katholiek onderwijs. Gezondheidsproblemen aan mijn K.N.O⁴ en een vernauwde voorhuid (de spaanse kraag) zorgden voor veel sociale problemen en onbegrip in mijn kinderjaren.

Op de eerste trips naar het buitenland maakte ik op vroege leeftijd kennis met andere culturen en vooral ook andere talen. Vooral in Latijns - Amerika ging mijn spaanse familienaam niet onopgemerkt voorbij. Spaans is een vak dat je op de Mulo⁵ als eindexamenvak kan kiezen en kon door deze basis mij toch aardig behelpen in de taal. In de jaren negentig kregen mijn ouders het financieel zwaarder dan anders en immigreerden wij hals over kop uit het Moederland Suriname naar 'het land van de welvaart en welzijn'. Door de familie aldaar hadden wij toch een band met de voormalige kolonisator en besloten wij ons 'nieuw' onderkomen hier te zoeken. Vanuit Holland ontvingen wij wel steun; in de vorm van pakketten, maar mocht op het laatst niet meer baten. Op mijn vijftiende kwam ik dan als onzeker jongetje naar het 'paradijs'. In Holland kregen we in het begin natuurlijk de nodige steun, maar moesten daarna op eigen benen. In Holland aangekomen werd ik overrompeld door de 'rijtjes' huizen, ingewikkelde infrastructuur, de Hollanders, het blonde haar, weilanden, koeien, windmolens, tulpen en klompen welke ik alleen van de roddelbladen en postkaarten

4. K.N.O: Keel, Neus en Oor 5. Mulo: school na de lagere school

kende. De kennismaking met jaargetijden: herfst, winter, lente en de zomer en andere factoren als vrienden maken en het accentloos nederlands leren praten en begrijpen ervoer ik vooral de eerste jaren een onbeschrijflijke eenzaamheid en heimwee naar Suriname. Mijn vader kreeg medelijden en zei vaker dat wij maar weer terugmoesten. Na mijn naturalisatie overwinterden we toch wel elk jaar in Suriname, maar dan wel voor een maandje. Het Havo 4 in Amsterdam Oost waar ik begon maakte ik niet af, maar vervolgde mijn opleiding op het Grafisch Lyceum Amsterdam. Na een toelatingstest begon ik de opleiding, maar door mijn lage scores en verkeerde afstudeerkeus na het 3e jaar werd ik afgeschreven. Zo besloot ik een paar jaartjes te werken, maar besloot alsnog voor een diploma te gaan en haalde deze alsnog in Utrecht en werd officieel grafisch ontwerper⁶. Een opleiding afgerond!, één van de voorname doelen van mijn komst naar Holland. Na 15 jaren Holland zou ik misschien willen remigreren, maar dan krijg ik gemengde gevoelens, want al die jaren gaat je toch niet in de koude kleren zitten... of ben ik toch 'verhollandst'?

6. Grafisch ontwerper: iem. die ideeën ontwerpt voor reclamebureau's

Swietie Sranang

Bij mijn geboorte kreeg ik de naam Paul van een tante en later de bijnamen 'Paulus', 'Paulie' of 'Polla'. Het mocht mij niet ontbreken aan liefde en zorg omdat ik er schattig uitzag en ik vooral in mijn babyjaren met mijn gezondheid sukkelde. Tijdens mijn fröbeljaren hadden mijn ouders allebei een druk bestaan met voltijdse banen in het onderwijs. In het huis van ons verbleven later nog twee zusjes(uit Nickerie) van mijn moeder welke van tijd tot tijd voor de oppas zorgden. Tijdens het opgroeien tussen families met twee verschillende culturen hielden veel vragen mij al op vroege leeftijd bezig. Mijn vader is van indiaans arowakse⁷, kwart portugese afkomst uit het Alfonsdorp gelegen ten oosten van het land niet ver van het bauxietstadje Moengo. Mijn moeder van hindoestaanse afkomst uit het rijstdistrict Nickerie dat ligt ten westen van het land. Het huwelijk was vrij revolutionair voor hun tijd, vanwege hun afkomst en in Nickerie twijfelde menig één ook weleens aan de toekomstperspectieven dat mijn vader(een indiaan wordt weleens bestempeld als achtergesteld) mijn moeder kon bieden, maar bewees door de jaren het tegendeel.

De katholieke scholen waren voornamelijk gevestigd in de hoofdstad en op de buitenplaatsen vond je meer de openbare scholen. Wij genoten een vrije opvoeding met een katholieke

7. arowakse: indianenstam

basis. De keuze van het Katholieke geloof komt vanuit mijn vaders visie dat hij weer kreeg vanuit zijn opvoeding, omdat zijn vader en meerdere indianendorpen kennismaakten met de indoctrinatie in de beginjaren van Katholieke organisaties die de binnenlanden en buitenplaatsen opzochten om voor ontwikkeling en bekering van het katholieke geloof te zorgen. Het waren paters en zusters uit Holland of België die dit werk verrichtten. Zij kregen veel ontzag door hun blanke verschijning en het europees accent dat wijs klonk. Als gedoopte kinderen deden wij trouw onze eerste Heilige Communie, maar werden daarna vrijgelaten in religiekeuze. Na de eerste Heilige Communie zou dan de Hervorming volgen. Misschien maakt dat mij tot 'onvoltooide' Katholiek. Een keuze zou een geloof uit het hindoeïsme kunnen worden, vanwege een hindoestaanse moeder, maar in die religie had ik mij niet verder verdiept of laten informeren.

Opgroeien op het 'Cupido-project'

Paramaribo is onderverdeeld in buurten en onze buurt bevond zich in een omgeving met gematigde voorzieningen: meer bekend als een middenstands buurt. In het begin stonden er nog veel leegstaande percelen. De buurt was vrij gemengd en modern voor zijn tijd. In mijn straat woont een hindoestaan naast de indiaan(mijn vader de enige in de straat), een javaan naast een blanke of stadscreool, eigenlijk lette ik niet zo daarop,

als je maar nederlands sprak en niet vloekte wat natuurlijk af en toe ook voorkwam. Mijn moeder stuurde me weleens om boodschappen te halen bij omoe snesi⁸ en passeerde ik de volksbuurt⁹, dan had ik soms zo'n pech dat ik werd beschoten met een katapult¹⁰ of werd nageroepen: "Ga weg bakra¹¹!" misschien ook vanwege mijn lichtgetinte verschijning. Als ik dan deze dingen meemaakte was het snel doortrappen op mijn BMX¹² fietsje. (gewonnen bij een tekenwedstrijd) Ook de vruchtbomen op ons erf bleven soms ongespaard. Na schooltijd als de kindertjes van de openbare buurtschool in groepjes langsliepen en wat vruchten zagen hangen, gooiden ze met stokken en stenen naar de bomen. Onze honden blaften en gromden bij de schuttingen en als je dan riep om op te houden dan was het een beleefd piepstemmetje dat zei: "Meneer we hebben honger, meneer!" Wegjagen had vaak weinig zin.

Ook het huis bleef niet gespaard, want toen wij een keer terugkwamen van een weekendje Nickerie werd de eerste inbraak een realiteit. De ijzers voor de shutter-ramen op de benedenverdieping werden opzijgebogen en wij maakten kennis met het brein van de vernuftige dief. Zeer onaangenaam als je moe terugkomt van een verre tocht; het idee alleen al, vreemden in je huis die door al je privé spullen rommelen. Wij maakten melding bij de politie en na bijna een uur arriveerden zij uiteindelijk en getuigde onze buurman (een militair) die meende in de

8. omoe snesi: chinese winkelier 9. volksbuurt: een buurt opgezet door een regering om een sociaal zwakkere groep te steunen. 10. Katapult: een zelfgemaakt wapen uit een boomtak en fietsband. 11. bakra: een blanke baas. 12. BMX: bekend merk van een cross-fiets voor tieners

vooravond schaduwen in het huis te hebben gezien, maar het verder niet nodig vond om de politie te bellen. Vingerafdrukken bij de geforceerde deur en shutterglas werden afgenomen en al gauw werd duidelijk welke spullen ontbraken: gouden sieraden van mijn moeder, een spiegelreflexcamera van mijn vader en onze eerste familie videorecorder. Het politierapport werd keurig opgemaakt, maar hadden helaas nooit meer iets vernomen van het gestolen waar. Een tweede inbraak volgde, maar de dieven hadden dit keer niets kunnen meenemen en lieten uit protest ontlasting achter op de trap naar boven.

De brutaliteit vond ook op klaarlichte dag plaats, want iemand had kleren van de waslijn gestolen. Dit was dan wel een enkele keer gebeurt, maar kon op een dag niet geloven wat ik zag; een voorbijganger met mijn shirt. Toen ik zag wie het was dacht ik ach, het overkomt ons geen tweede keer, maar vond hem wel brutaal zich openlijk met het shirt te vertonen. Natuurlijk gebeurde naast deze onsmakelijke gebeurtenissen ook veel leuks.

Achter onze buurt was een groot bos met net hier en daar een huis en er werd verteld dat daar vroeger het kwattabos was waar er in de slaventijd slavenhuisjes zouden hebben gestaan. Daar gingen wij met de buurtjongens jagen en vissen. Over de smalle paden liepen of fietsten we in een groepje en kwamen soms oog in oog met een overstekende hert of powisi¹⁴ of als je bij de ondiepe beekjes kwam plonsten de krobias¹⁵ pijlsnel

14. powisi: zwarte bosvogel 15. krobia: surinaams zoetwatervis

weg, daar we ze alsnog makkelijk met een slipper uit het water schepte. Een keer vertrokken we zoals iedere andere keer met de groep heel vroeg van huis, omdat heel vroeg de kans op een geslaagde jacht groter was. We arriveerden bij een brede kreek dat wij hadden ontdekt. Tot ons middel zakten we in de kreek en waden met sleepnetten – in de groep was een jongen met jacht-ervaring (vergezeld zijn vader vaak naar west-Suriname) – dus vertrouwden we wel vaker op zijn kompas. Bij hem leerden de jongens van de buurt oefenen met de luchtbuks en niet te vergeten de zelfgemaakte katapulten gekapt uit een boomtak. Het baggeren door de kreek bracht ons op gegeven moment bij een bocht en hoe dichterbij de bocht naderden hoe duidelijker je voetstappen die in het water plonsten kon waarnemen. Het kon van alles zijn, misschien een andere jager of misschien een groot dier, in ieder geval hoe dichterbij het kwam hoe luider en hoe sneller ze werden. Enkelen van ons konden de spanning niet meer verdragen en namen de benen. Mijn broers en ik wilden nog afwachten maar besloten ook zo snel mogelijk uit het water te gaan en de sprint te nemen richting de hoofdweg. Dat was dan misschien een verhaal van gissen wat het zou kunnen zijn, maar vond het zeker het navertellen waard. Maar het bleef niet alleen bij deze gebeurtenis, het was een andere keer toen het groepje in de avondschemering weer ging jagen. Toen kwamen ze ook terug met een verhaal

van een afgebonden bonoe¹⁶ boom. Ze kwamen aan bij een opengekapte plek in het bos waar een kankantrie boom stond. Rondom de boom waren er stokjes met rode vlaggetjes en afgebonden flesjes. Ertussen stond een hert vredig te grazen. De buurjongen mikte zijn jachtgeweer op de hert en maakte aanstalten om te schieten. Toen hij de trekker overhaalde kwam er niks uit de loop. De hert bleef rustig grazen en keek even op van het klik geluid. De jongens keken elkaar aan, niet begrijpend waarom het wapen weigerde. Toen hij de loop openhaalde vielen de kogels er gewoon uit. Zoals de oude mensen zeggen: het wapen had een tapoe¹⁷ gekregen, omdat het gebied rondom de boom of de boom zelf met rituelen is bewerkt en de hert door bovennatuurlijke krachten waarschijnlijk beschermd werd. Naast de vele jachtpartijen werd voetballen een nieuwe bezigheid in de buurt en vooral toen er meer jongens in de buurt kwamen wonen gingen we gezamenlijk een leegstaand perceel openkappen. Een Oom van mij (nu wijlen) die destijds bij Openbare Werken zat, stuurde nog een tractor met grasmaaier en wat trucks met opvulzand om het veld te egaliseren. En ready was het voetbalveld gereed voor de vele knock-outs die zouden volgen. We hadden toen twee vaste teams, te weten mijn broers en buurtgenoten 'De Cupidoboy's' tegenover de jongens uit andere buurten waaronder Tammenga. De wedstrijden begonnen vaak wel vriendschappelijk, maar een nederlaag kon

16. bonoe: vervloekt 17. tapoe: op slot zetten goed- of kwaadschiks